

Sahharovi mõttevabaduse auhind anti üle Memorialile

Täna anti Euroopa Parlamendi täiskogu pidulikult Strasbourgis üle selle aasta Andrei Sahharovi nimeline mõttevabaduse auhind. Auhind omistati vene inimõiguste organisatsioonile Memorial ja selle kolmele esindajale - Ludmilla Aleksejevale, Oleg Orloville ja Sergei Kovaljovile - ning kõikidele teistele inimõiguste kaitsjatele Venemaal.

Auhinna üleandmisel ütles EP President Jerzy Buzek: "Mul on suur au anda täna see auhind üle organisatsiooni Memorial esindajatele, kuid samas on mul kurb, et anname autasu üle oma vene sõpradele ajal, mil tähistame Andrei Sahharovi 20ndat surmaaastapäeva. Ma ei teagi, kas peaksime olema uhked selle üle, et Sahharovi preemia sai Memorial."

Minutilise leinaseisak hukkunud inimõiguste kaitsjate mälestuseks

President meenutas 20 aasta taguseid sündmusi Ida-Euroopas ning rõhutas: "Meie siin, parlamendis, ei unusta kunagi minevikku kuna meie kohus on kaitsta tulevikku, hoides meile kalleid väärtusi."

Sergei Kovaljovi hinnangul tunnustatakse Memorialile auhinna andmisega kõiki inimõiguste kaitsjaid Venemaal, eriti neid, kes on kaotanud elu võitluses inimõiguste ja põhiväärtuste eest. Kovaljov kutsus saadikuid minutilise leinaseisakuga mälestama Natalja Estemirovat, Memoriali liiget ja inimõiguste kaitsjat, kes mõrvati sellel suvel Tšetšeenias, jurist Stanislav Markelovit ning ajakirjanikke Anna Politkovskajat ja Anastasia Baburovat, kes mõrvati Moskvast, etnoloog Nikolai Girenkot, keda tulistati St Peterburgis ning Farid Babajevit, kes mõrvati Dagestanis.

Mida peaks Euroopa tegema suhetes Venemaaga?

"Euroopa kohus on mitte vaikida vaid ikka ja jälle korrata, meelde tuletada ning väärilt ja kindlalt nõuda, et Venemaa täidaks oma kohustusi /.../. Vaikimist tõlgendaksid Venemaa võimud kohe kindlasti endile sobivalt. Tundlike teemade mahavaikimine kahjustab ilmselgelt just Venemaad. Kuid see kahjustab samavõrd ka Euroopat kuna niimoodi seatakse kahtluse alla Euroopa institutsioonide pühendumine Euroopa väärtuste kaitsmisele," ütles Sergei Kovaljov parlamendi täiskogul.

Memorial - taustateave

1988.a. loodud Memorial on vene kodanikuorganisatsioon, kes levitab teavet praegu toimuvate poliitiliste repressioonide kohta endistel Nõukogude Liidu aladel. Organisatsioon võitleb neis piirkondades inimõiguste rikkumise vastu ja püüab edendada demokraatiat. MEMORIAL on koostanud andmekogu, milles on üle 1 300 000 tagakiusatud isiku nime. Selle teabe eesmärk on luua avalik arhiiv totalitaarse režiimi all kannatanutest endistes NL riikides.

Oleg Orlov on Memoriali esimees ja inimõiguste kaitsja. 2009.a. oktoobris algatati Orlovi vastu kohtuasi. Vene Föderatsiooni kohus määras talle rahatrahvi kuna Orlov süüdistas Tšetšeenia Vabariigi presidenti Ramzan Kadõrovit seotuses Tšetšeenia inimõiguste aktivisti Natalja Estemirova mõrvaga.

Sergei Kovaljov rajas 1969.a. esimese nõukogude inimõiguste organisatsiooni - Inimõiguste Kaitse Initsiatiivgrupi NSV Liidus. Ta on ka üks Memoriali asutajaid.

Ludmilla Aleksejeva rajas koos Andrei Sahharovi ja teiste inimõiguste aktivistidega Moskva Helsingi Grupi, et jälgida kuidas NL järgib 1976.a. Helsingi Lõppakti nõudeid inimõiguste kaitse osas. Alates 1960-ndatest aastatest on Aleksejeva võidelnud õiglase kohtupidamise eest isikutele, kes on arreteeritud süüdistatuna dissidentluses. Ta on püüdnud nende juhtumite objektiivset käsitlemist viia ka meediasse.

Sahharovi nimelise preemia eesmärk

Euroopa Parlament peab inimõigusi, demokraatiat ja seaduste ülemuslikkust ühiskonna alusväärtusteks. Sahharovi preemia, mida antakse välja alates 1988.a. ning mis sai nime nõukogude dissident Andrei Sahharovi (1921-1989) järgi, antakse isikutele või organisatsioonidele, kes:

- kaitsevad inimõigusi ja põhivabadusi, eelkõige sõnavabadust;
- seisavad vähemuste õiguste eest;
- aitavad kaasa rahvusvahelise õiguse põhimõtete järgimisele;
- edendavad demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid